

Datum

Februari 2025

Onze referentie

48720458

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

16 oktober 2024, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

AOb, AVS, LAKS, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen of wijzigingen op de agenda.

Er zijn geen mededelingen vanuit de Ringen-deelnemers.

De (onafhankelijke) voorzitter van de Ringen meldt dat hij vertrekt bij de organisatie waar hij nu werkzaam is. Hij blijft wel voorzitter van de Ringen, deze functie is op persoonlijke titel.

De voorzitter licht toe dat de opzet van de Ringen deze keer anders is. Er wordt een knip gemaakt tussen het formele en informele gedeelte. Na één uur zal het formele deel worden afgesloten. Van het formele deel wordt een verslag gemaakt, van het informele gedeelte niet. Dit is een pilot voor het komende schooljaar (2024-2025) om te bezien of dit de kwaliteit van de gesprekken ten goede komt. De VO-raad vraagt of het mogelijk is om een informele samenvatting of iets dergelijks te maken van het informele gedeelte. De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) merkt op dat deelnemers de vrijheid moeten voelen om dingen te zeggen zonder dat dit wordt vastgelegd. Wel worden er aantekeningen gemaakt van de gesprekken voor het collectief geheugen.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 15 mei 2024

In het verslag van het vorige Ringen-overleg zijn een aantal actiepunten opgenomen. De inspectie geeft per actiepoint de stand van zaken aan:

Vervolggesprek onderwijsresultaten, naar aanleiding van agendering van dit onderwerp in de Ringen: dit heeft inmiddels plaatsgevonden met een aantal leden van de Ringen. Dit was een nuttig gesprek en de opbrengsten worden door de inspectie ook meegenomen in het nieuwe onderzoekskader.

Datum

Februari 2025

Onze referentie

48720458

Afspraken met de Nederlandse Arbeidsinspectie: bij het vorige overleg was toegezegd dat de afspraken tussen de Nederlandse Arbeidsinspectie en de inspectie schriftelijk zouden worden gedeeld met de leden van de Ringen. Aanleiding hiervoor was een opmerking over de sociale veiligheid van personeel. De beide inspecties zijn nog in overleg met elkaar dus er is nog geen mogelijkheid om iets te delen. Het lijkt erop dat dit wordt ingevuld vanuit de al bestaande verplichting voor schoolbesturen (in het kader van Arbo) rond de periodieke risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). Wanneer dit verder is uitgekristalliseerd zal de inspectie meer toelichting geven.

In het vorige Ringen-overleg is geconstateerd dat de langetermijnagenda teveel onderwerpen bevat. Naar aanleiding daarvan is bezien welke onderwerpen via een andere weg geadresseerd kunnen worden, bijvoorbeeld als factsheet. Verder zullen de Ringen-overleggen de komende jaren vooral gebruikt worden voor het onderzoekskader 2027, dat in ontwikkeling is.

Eén van de onderwerpen op de langetermijnagenda is het Jaarwerkplan 2026 van de inspectie. De inspectie stelt voor om daarvoor een aparte sessie in te plannen voor de Ringen, zodat de Ringen-deelnemers kunnen reageren op de plannen.

Een ander onderwerp is de Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium (Wubi). Er is niet veel extra te vermelden dan wat er in de wet en de toelichting daarop staat. Er zijn voor de inspectie wel meer aangrijpingspunten, maar de onderliggende wetgeving is niet veranderd. Er zijn alleen meer 'kapstokjes' om sneller wanbeheer vast te kunnen stellen.

Er zijn geen verdere vragen over of opmerkingen naar aanleiding van het verslag.

1b. Langetermijnagenda en nieuwe werkwijze Ringen

De voorzitter wijst de Ringen-deelnemers op de data voor de Ringen in 2025, deze zijn per email verspreid.

Over de nieuwe werkwijze van de Ringen dit kalenderjaar (in de vorm van een pilot) zijn de Ringen-deelnemers geïnformeerd via een oplegger. Zoals eerder toegelicht wordt het overleg gesplitst in een formeel en een informeel gedeelte.

De MBO Raad vraagt naar aanleiding van de Langetermijnagenda (Jaarkalender Ringen) of er voor de actualisatie onderzoekskaders net als vorig jaar ook een tweede ronde volgt. De inspectie geeft aan dit toe te lichten bij het volgende agendapunt.

1c. Proces actualisatie onderzoekskaders 2025

Aan de hand van een korte presentatie geeft de inspectie een toelichting op het proces van de actualisatie van de onderzoekskaders.

Eerst komt de planning aan de orde. In het maart-overleg van de Ringen wordt het overzicht van te verwerken wijzigingen voorgelegd. In april volgt een schriftelijke raadpleging en zal ook weer een online vragenuurtje worden

Datum

Februari 2025

Onze referentie

48720458

georganiseerd. In het Ringen-overleg van mei worden de Staat van Wijzigingen en de conceptkaders geagendeerd.

Een aantal wijzigingen zijn al te voorzien, waaronder de aanpassing van de positie van de standaard OPO (Basisvaardigheden), de herziening Wet Educatie en Beroepsonderwijs, Versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs en de Wet/besluit terugdringen verzuim.

Ouders & Onderwijs benoemt dat de Wet/besluit terugdringen verzuim nog niet naar de Tweede Kamer is en vraagt of het wel gaat lukken om deze mee te nemen in de actualisatie. De inspectie geeft aan dat het ministerie van OCW het positief inzien; er is dus een kans dat de wet kan worden meegenomen in de actualisatie.

Er zijn geen verdere vragen over het proces.

De inspectie geeft vervolgens nog een toelichting op de aanpassing van de positie van de standaard OPO. Deze standaard gaat over de basisvaardigheden: taal, rekenen en burgerschap en heeft veel aandacht gekregen. Er is inhoudelijk veel draagvlak voor de standaard, echter het bleek voor het onderwijs moeilijk om dit goed georganiseerd te krijgen.

In het eerste jaar zijn geen oordelen gegeven, wel herstelopdrachten. Het oorspronkelijk plan was om na één jaar alsnog te gaan oordelen echter de inspectie heeft ervoor gekozen om dat niet te doen. Wel wil de inspectie per 1 augustus 2025 gaan oordelen. De standaard OPO zal dan echter geen kernstandaard worden. Ook wordt nog nagedacht over de beslisregels; hiervoor wordt onder andere een analyse gemaakt van de herstelopdrachten. In het volgende Ringen-overleg komt de inspectie hier op terug, als onderdeel van het proces van de actualisatie van de onderzoekskaders.

De PO-Raad geeft de inspectie een suggestie mee voor het proces als geheel; voor de Ringen-deelnemers is het prettig om concrete concepten voorgelegd te krijgen en gerichte vragen te krijgen. De inspectie krijgt dan ook betere input.

1d. Actualiteiten

De inspectie brengt het regeerakkoord ter sprake. Dit bevat veel nieuwe taken voor de inspectie. En een overlappendheid als toezichthouder betekent ook een overlading voor het veld. Kortom, het is veel en er zijn voorlopig nog weinig voorstellen te zien die tot minder leiden, behalve dan een voorstel voor vermindering van administratieve lasten. De PO-Raad merkt op dat dit laatste vooral voor het bedrijfsleven bedoeld lijkt te zijn, het zou echter ook voor de publieke sector moeten gelden. De inspectie concludeert dat onderwijs en zorg tussen wal en schip lijken te vallen en zal hier aandacht voor vragen. Verder is door het ministerie van OCW een efficiencykorting van 2,5% gesteld over vijf jaar, ingaand in 2025. Dit geldt ook voor de inspectie. Hiervoor is binnen het ministerie van OCW een werkgroep ingesteld.

De MBO Raad vraagt of de inspectie een aangrijpingspunt ziet bij de administratieve lasten; is het reëel om met een nieuw voorstel te komen? De inspectie antwoordt bevestigend. Er komt namelijk ook nog wetgeving uit het Kabinet-Rutte IV aan die ook weer meer werk met zich meebrengt. De inspectie geeft dit ook aan via de uitvoeringstoetsen. Versimpeling zou zeker helpen; de inspectie ziet dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De MBO Raad stelt dat dit een mooi gespreksonderwerp zou zijn voor het informele gedeelte van de Ringen.

De MBO Raad benoemt dat er ook berichten zijn dat sommige uitvoeringsorganisaties ook gaan krimpen (als gevolg van de 22% krimp die aan de ministeries is opgelegd). De vraag is of dat zich beperkt tot de eerste 1,5 jaar. De inspectie heeft aan dat iets meer krimp mogelijk zou zijn als er minder wetten en minder taken zijn, echter op extra taken kan niet via de 'kaasschaafmethode' worden bezuinigd. De MBO Raad vervolgt dat het doorvertalen van regelgeving voor hen ook extra werk betekent. Er zijn nog geen initiatieven om iets te doen aan deze besturings-overload.

2. Toelatingscriteria Ringen

De voorzitter leidt het agendapunt in. Bij de stukken voor dit overleg zat ook een voorstel voor toelatingscriteria voor de Ringen. Dit is opgesteld omdat het protocol hierin niet voorziet en er met enige regelmaat verzoeken komen van organisaties om toe te treden tot de Ringen.

De Ringen-deelnemers krijgen de gelegenheid om te reageren op de toelatingscriteria.

De AOb reageert op de zin 'De samenstelling van Ring 1 staat vast en is in principe niet open voor toelating van meer organisaties'. Het zou echter mooi zijn om de inhoudelijke vakverenigingen en de FVOV (Federatie van Onderwijsvakorganisaties) toe te voegen. De AOb werkt hier goed mee samen, dit zou een mooie toevoeging zijn.

De VO-raad stelt dat het arbitrair voelt dat de sectorraden GO (Gespecialiseerd Onderwijs) en PRO (Praktijkonderwijs) in Ring 2 zitten; is het niet logischer dat deze aan Ring 1 deelnemen? De inspectie geeft aan dat dit te maken heeft met de groepsgrootte; alle organisaties rondom het speciaal onderwijs zitten in Ring 2.

De AVS gaat in op het criterium 'Leeftijd organisatie', waarbij staat dat de organisatie al een minimum aantal jaren moet bestaan. Het aantal jaren is hierbij niet gedefinieerd. De inspectie licht toe dat een hard criterium hier lastig is, omdat het niet altijd iets zegt. Het gaat om de robuustheid van de organisatie.

De PO-Raad heeft een suggestie voor een aanvullend criterium: er worden geen organisaties met winst oogmerk toegelaten. De NRTO stelt dat dit vanuit hun oogpunt wel interessant is, al hebben zij zelf geen winst oogmerk. De inspectie

Datum

Februari 2025

Onze referentie

48720458

merkt op dat zij wel toezicht houdt op de organisaties onder de NRTO, dit maakt het wel ingewikkeld.

De voorzitter licht toe dat het uitgangspunt is dat er koepels/ verenigingen van besturen deelnemen aan de Ringen, geen individuele instellingen. De NRTO geeft daarop aan dat het niet passend is om hun leden te bestempelen als instellingen die het enkel om de winst gaat. De PO-Raad brengt in dat hun opmerking zich richt op de opkomst van instituten en adviesbureaus. De inspectie stelt dat de inhoud van criterium 1 'Link met het onderwijs' wellicht ook voldoende is om deze laatste categorie uit te sluiten.

LAKS vraagt of de inspectie ook zelf organisaties benadert voor deelname. De inspectie antwoordt dat deze criteria echt bedoeld zijn voor wie zich aanmelden.

Ouders & Onderwijs heeft twee opmerkingen. Ten eerste is een evenredige vertegenwoordiging in Ring 1 van belang. Stel dat de eerdergenoemde Sectorraad GO en vakbonden erbij komen maar geen ouders/ leerlingen, dan is er minder balans.

Ten tweede staat er bij criterium 1 'Link met het onderwijs' dat je vertegenwoordiger moet zijn van een groep besturen. Ouders zijn echter ook vertegenwoordiger. Wellicht moet hiervan gemaakt worden 'partijen die het onderwijs vertegenwoordigen'. De inspectie constateert dat criterium 1 wellicht moet worden aangevuld maar merkt op dat in de wet wel staat dat het om vertegenwoordigers van het onderwijsveld gaat.

De MBO Raad geeft aan de criteria logisch te vinden. De vraag is wel hoe de inspectie oordeelt over het criterium rondom vernieuwing. De inspectie licht toe dat er steeds nieuwe dingen ontstaan. De vraag is wanneer het robuust is of levensvatbaar; denk bijvoorbeeld aan Iederwijs of de iPadscholen. Het moet een zekere positie verworven hebben. De inspectie geeft echter geen oordeel over de inhoud.

De inspectie concludeert dat het stuk wordt aangepast aan de hand van de gemaakte opmerkingen. In een volgend overleg kan het dan hopelijk als hamerstuk geagendeerd worden.

3. Proces onderzoekskaders 2027

De inspectie informeert de Ringen aan de hand van een korte presentatie over het onderzoekskader 2027 en de betrokkenheid van de Ringen daarbij. De presentatie start met een toelichting op de redenen voor het ontwikkelen van een nieuw kader, waaronder het vasthouden en verbeteren van effectiviteit en de verbinding met ontwikkelingen in het onderwijs, de politiek en de samenleving.

De ontwikkeling van het kader kent drie fases: de ontwerpfase, de ontwikkelfase en tot slot het bestuurlijk traject. De Ringen worden betrokken bij de laatste twee fases. Tot slot licht de inspectie het tijdspad toe, inclusief de momenten waarop het kader in de Ringen wordt besproken.

Datum

Februari 2025

Onze referentie

48720458

De AOb spreekt een zorg uit: in het verleden was er ook een ambtelijk Ringen-overleg, dit is nu losgelaten. Het zou handig zijn als daarvoor een alternatief wordt ingericht. De inspectie bevestigt dat het ambtelijk Ringen-overleg is gestopt en geeft aan in gesprek met de Ringen-deelnemers te zullen overleggen hoe er een alternatief kan worden georganiseerd.

LAKS dankt de inspectie voor de presentatie en vraagt hoe leerlingen worden benaderd over dit onderwerp. Het zou kunnen via schoolleiders, maar ook door in de klas te komen. De inspectie geeft aan dat hierover gesproken is met LAKS en dat daar ook suggesties uit kwamen, bijvoorbeeld het organiseren van een pizzasessie. Dit zal nog verder worden besproken met LAKS.

De AVS complimenteert de inspectie met de heldere uitleg. Ook is het fijn dat er gesprekken worden georganiseerd over het kader. Wel valt op dat dit onderwerp voor maart is geagendeerd in het informele gedeelte van de Ringen, echter de vraag is of dit niet ook in het formele gedeelte van de Ringen moet terugkomen. De VO-raad ondersteunt deze opmerking.

4. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.